2026/1080

13.5.2026

DECIZIA (UE) 2026/1080 A CONSILIULUI

din 21 aprilie 2026

privind încheierea în numele Uniunii Europene a Convenției-cadru a Consiliului Europei privind inteligența artificială și drepturile omului, democrația și statul de drept

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 114, coroborat cu articolul 218 alineatul (6) al doilea paragraf litera (a) punctul (v),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

având în vedere aprobarea Parlamentului European ([1]),

întrucât:

(1) În conformitate cu Decizia (UE) 2024/2218 a Consiliului ([2]), Convenția-cadru a Consiliului Europei privind inteligența artificială și drepturile omului, democrația și statul de drept (denumită în continuare „convenția") a fost semnată la 5 septembrie 2024 în numele Uniunii Europene, sub rezerva încheierii sale la o dată ulterioară.

(2) Convenția stabilește principiile și obligațiile generale pe care părțile la convenție ar trebui să le respecte pentru a asigura protecția drepturilor omului, a democrației și a statului de drept în ceea ce privește activitățile din ciclul de viață al sistemelor de inteligență artificială (IA).

(3) La 13 iunie 2024, Parlamentul European și Consiliul au adoptat, în temeiul articolelor 16 și 114 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), Regulamentul (UE) 2024/1689 al Parlamentului European și al Consiliului ([3]), care cuprinde norme armonizate, bazate, în general, pe o armonizare deplină, care reglementează introducerea pe piață, punerea în funcțiune și utilizarea sistemelor de IA în Uniune. Normele respective sunt direct aplicabile în statele membre, cu excepția cazului în care regulamentul respectiv prevede în mod explicit altfel. Convenția urmează să fie pusă în aplicare în Uniune exclusiv prin intermediul Regulamentului (UE) 2024/1689 și al altor acte relevante din acquis-ul Uniunii, după caz.

(4) Activitățile din cadrul ciclului de viață al sistemelor de IA legate de protecția intereselor de securitate națională sunt excluse din domeniul de aplicare al convenției. Regulamentul (UE) 2024/1689, care va fi principalul act juridic al Uniunii de punere în aplicare a convenției, exclude, de asemenea, din domeniul său de aplicare sistemele de IA introduse pe piață, puse în funcțiune sau utilizate, cu sau fără modificări, exclusiv în scopuri de securitate națională și rezultatul sistemelor de IA utilizate în Uniune exclusiv în astfel de scopuri, indiferent de tipul de entitate care desfășoară activitățile respective. În plus, securitatea națională rămâne responsabilitatea exclusivă a fiecărui stat membru, astfel cum se prevede la articolul 4 alineatul (2) din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE). În consecință, poziția Uniunii care urmează să fie exprimată în cadrul Conferinței părților înființate prin convenție ar trebui să respecte limitele stabilite mai sus. În special, Comisia ar trebui să se abțină de la a discuta sau de la a adopta, în cadrul reuniunilor Conferinței părților, orice poziție cu privire la activitățile din cadrul ciclului de viață al sistemelor de IA legate de protecția intereselor în materie de securitate națională.

([1]) Aprobarea din 11 martie 2026 (nepublicată încă în Jurnalul Oficial).

([2]) Decizia (UE) 2024/2218 a Consiliului din 28 august 2024 privind semnarea, în numele Uniunii Europene, a Convenției-cadru a Consiliului Europei privind inteligența artificială și drepturile omului, democrația și statul de drept, (JO L, 2024/2218, 4.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/2218/oj).

([3]) Regulamentul (UE) 2024/1689 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iunie 2024 de stabilire a unor norme armonizate privind inteligența artificială și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 300/2008, (UE) nr. 167/2013, (UE) nr. 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1139 și (UE) 2019/2144 și a Directivelor 2014/90/UE, (UE) 2016/797 și (UE) 2020/1828 (Regulamentul privind inteligența artificială) (JO L, 2024/1689, 12.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj).

(5) Având în vedere că domeniul de aplicare personal și material al convenției și dispozițiile de fond ale convenției coincid în mare măsură cu cele ale Regulamentului (UE) 2024/1689, care este completat de alte acte relevante din acquis-ul Uniunii, încheierea convenției poate afecta normele comune ale Uniunii sau poate modifica domeniul de aplicare al acestora în înțelesul articolului 3 alineatul (2) din TFUE. Astfel de alte acte relevante din acquis-ul Uniunii includ acte juridice care vizează punerea în aplicare a drepturilor fundamentale consacrate în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, cum ar fi legislația Uniunii în materie de nediscriminare, inclusiv Directivele 2000/43/CE ([4]) și 2000/78/CE ale Consiliului ([5]); acquis-ul Uniunii privind protecția datelor cu caracter personal, inclusiv Regulamentele (UE) 2016/679 ([6]) și (UE) 2022/2065 ([7]) ale Parlamentului European și ale Consiliului, cu scopul de a asigura un mediu online sigur, previzibil și de încredere, în care sunt respectate drepturile fundamentale, inclusiv dreptul la libertatea de exprimare și dreptul de a primi și de a transmite informații; Regulamentul (UE) 2024/900 al Parlamentului European și al Consiliului ([8]) și legislația privind siguranța produselor și legislația privind răspunderea pentru produsele cu defecte, inclusiv Directiva 85/374/CEE a Consiliului ([9]). Prin urmare, Uniunea se bucură de competență externă exclusivă pentru încheierea convenției. În consecință, numai Uniunea ar trebui să devină parte la convenție.

(6) Conferința părților va juca un rol major în punerea în aplicare efectivă a convenției, inclusiv prin formularea unor recomandări specifice cu privire la interpretarea și aplicarea acesteia. Conferința părților va examina, de asemenea, posibile modificări ale convenției. În conformitate cu articolul 218 alineatul (9) din TFUE, Consiliul, la propunerea Comisiei, ar trebui să adopte decizii prin care se stabilesc pozițiile care urmează să fie adoptate în numele Uniunii în cadrul Conferinței părților atunci când acestui organism i se solicită să adopte acte cu efecte juridice, în special regulamentul de procedură al Conferinței părților. În cursul negocierilor respectivului regulamentului de procedură, care urmează să fie adoptat prin consens în termen de 12 luni de la intrarea în vigoare a convenției, Uniunea va urmări să se asigure că i se alocă 27 de voturi, care să reflecte numărul statelor sale membre. În eventualitatea în care Uniunii i se alocă cele 27 de voturi, Comisia, care reprezintă Uniunea, ar trebui să asigure o coordonare consolidată cu statele membre pentru a exprima poziții uniforme în cadrul Conferinței părților și pentru a-și exercita dreptul de a vota în numele Uniunii. O astfel de coordonare consolidată este deosebit de relevantă, având în vedere că toate statele membre sunt totodată membre ale Consiliului Europei și având în vedere evoluția rapidă a IA, precum și necesitatea de a dispune de un cadru coerent aplicabil la nivel mondial în domeniul IA. În scopul asigurării unei coordonări consolidate, Consiliul ar trebui să fie implicat în formularea oricărei poziții, indiferent de natura acesteia, inclusiv a celor adoptate în baza articolului 16 alineatul (1) din TUE și a articolului 218 alineatul (9) din TFUE. În cazul în care Uniunea, în pofida tuturor eforturilor sale, nu va fi în măsură să obțină alocarea celor 27 de voturi, pentru a se asigura că Uniunea dispune de un număr de voturi care să reflecte ponderea sa în cadrul Consiliului Europei și care să îi permită să își apere în mod corespunzător interesele, Comisia ar trebui să propună ca statele membre să fie împuternicite, în temeiul articolului 2 alineatul (1) din TFUE și cu respectarea deplină a competenței exclusive a Uniunii, să adere la convenție împreună cu Uniunea.

(7) Comisia va invita fiecare stat membru să trimită un reprezentant care să însoțească reprezentarea Comisiei, ca parte a delegației Uniunii, la reuniunile Conferinței părților. Este respectat principiul cooperării loiale.

(8) În ceea ce privește orice alt acord care ar putea fi încheiat în viitor sub auspiciile Consiliului Europei sau în cadrul altor foruri internaționale, inclusiv în domeniul IA, și în ceea ce privește orice modificare a convenției, repartizarea competențelor externe între Uniune și statele membre ar trebui să fie evaluată în funcție de caracteristicile specifice ale fiecărui astfel de instrument. Este extrem de important ca Uniunea și statele sale membre să își poată juca în continuare rolul direct și activ în exprimarea vocii Uniunii și în apărarea intereselor acesteia, într-un mod consecvent și coordonat, în deplină conformitate cu tratatele.

(9) Convenția și declarațiile atașate la prezenta decizie ar trebui să fie aprobate în numele Uniunii,

([4]) Directiva 2000/43/CE a Consiliului din 29 iunie 2000 de punere în aplicare a principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de rasă sau origine etnică (JO L 180, 19.7.2000, p. 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/43/oj).

([5]) Directiva 2000/78/CE a Consiliului din 27 noiembrie 2000 de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă (JO L 303, 2.12.2000, p. 16, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/78/oj).

([6]) Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor) (JO L 119, 4.5.2016, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

([7]) Regulamentul (UE) 2022/2065 al Parlamentului European și al Consiliului din 19 octombrie 2022 privind o piață unică pentru serviciile digitale și de modificare a Directivei 2000/31/CE (Regulamentul privind serviciile digitale) (JO L 277, 27.10.2022, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj).

([8]) Regulamentul (UE) 2024/900 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 martie 2024 privind transparența și vizarea unui public-țintă în publicitatea politică (JO L, 2024/900, 20.3.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/900/oj).

([9]) Directiva 85/374/CEE a Consiliului din 25 iulie 1985 de apropiere a actelor cu putere de lege și a actelor administrative ale statelor membre cu privire la răspunderea pentru produsele cu defect (JO L 210, 7.8.1985, p. 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1985/374/oj).

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Se aprobă în numele Uniunii Europene Convenția-cadru a Consiliului Europei privind inteligența artificială și drepturile omului, democrația și statul de drept (denumită în continuare „convenția”) ([10]).

Articolul 2

Se aprobă în numele Uniunii declarațiile care urmează să fie transmise Secretarului General al Consiliului Europei, atașate la prezenta decizie.

Articolul 3

Convenția este pusă în aplicare în Uniune exclusiv prin Regulamentul (UE) 2024/1689 și alte acte relevante din acquisul Uniunii, după caz.

Articolul 4

Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării.

Adoptată la Luxemburg, 21 aprilie 2026.

Pentru Consiliu

Președintele

K. KALLAS

([10]) Textul convenției se publică în JO L, 2026/1081, 13.5.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/1081/oj.

ANEXĂ

Declarațiile Uniunii Europene

1. Declarația Uniunii Europene privind domeniul de aplicare în ceea ce privește actorii privați, în temeiul articolului 3 alineatul (1) litera (b) din convenție

   Reamintind obligația prevăzută la articolul 3 alineatul (1) litera (b) din convenție de a aborda riscurile și impactul generate de activitățile din ciclul de viață al sistemelor de inteligență artificială desfășurate de actori privați, în măsura în care acestea nu intră sub incidența literei (a) de la dispoziția respectivă într-un mod conform cu obiectul și scopul convenției, Uniunea declară că va aplica principiile și obligațiile prevăzute în capitolele II-VI din convenție activităților actorilor privați care introduc pe piață, pun la dispoziție și utilizează sisteme de inteligență artificială în Uniunea Europeană prin punerea în aplicare a Regulamentului (UE) 2024/1689 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iunie 2024 de stabilire a unor norme armonizate privind inteligența artificială și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 300/2008, (UE) nr. 167/2013, (UE) nr. 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1139 și (UE) 2019/2144 și a Directivelor 2014/90/UE, (UE) 2016/797 și (UE) 2020/1828 (Regulamentul privind inteligența artificială). Alte acte relevante din acquis-ul Uniunii se pot, de asemenea, aplica acestor activități și pot contribui la punerea în aplicare a principiilor și a obligațiilor convenției.

2. Declarația Uniunii Europene privind domeniul de aplicare teritorial în conformitate cu articolul 32 alineatul (1) din convenție

   În temeiul articolului 32 alineatul (1) din convenție, Uniunea declară că, în ceea ce privește competența Uniunii, Convențiacadru privind inteligența artificială și drepturile omului, democrația și statul de drept se aplică în teritoriile în care se aplică tratatele UE în temeiul articolului 52 din Tratatul privind Uniunea Europeană și în condițiile prevăzute, printre altele, la articolul 355 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.